

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Zeleno gnojenje vinogradov.

V zadnji šteč. „Dol. Novic“ smo zadej med „Gospodarskimi stvarmi“ na kratko opozorili, da bi kazalo tudi naše vinograde zeleno gnojiti in sicer v zvezi z umetnimi gnojili. Znano je, kake težave in stroške prizadeva enemu ali drugemu vinogradniku gnojenje s hlevskim gnojem. Ne le, da leže vinogradi češče v visokih in za speljavanje gnoja zelo neugodnih legah, ampak naši vinogradi so za marsikaterega posestnika tudi tako oddaljeni, da se vse gnojenje silno podraži, zlasti še za tiste posestnike, ki morajo živino najemati. Primeri se pa tudi rado, da zmanjkuje gnoja za vinograde ali da ga sploh ni dobiti. To vidimo najbolj pri posestnikih, ki imajo vinograde v drugih krajih in ki morajo vse kupovati, kar spravijo v svoje vinograde.

Važno gnojilo je v takih slučajih kompost (mešani gnoj), če manjka hlevskega gnoja. Ali tudi kompost se ne da povsod z enakim vspehom napravljati; razen tega je dovažanje komposta še dražje kakor dovažanje hlevskega gnoja za slučaj, da ga ni mogoče dosti napravljati v vinogradu samem. Velikega pomena so postala vsled tega umetna gnojila za gnojenje naših vinogradov, zlasti za take posestnike, ki imajo daleč proč svoje kmetije. Z umetnimi gnojili se spravljajo v zemljo vse potrebne redilne snovi, pred vsem fosforova kislina in kalij, pa tudi dragoceni dušik (ako gnojimo s čilskim solitrom). Samo nekaj jim manjka. Namreč tiste lastnosti, katero vidimo pri hlevskem gnoju. Z umetnimi gnojili se zemlja ne rahlja in ne bogati na črni prsti. To je pa tudi potrebno, ako naj se zemlja zboljšuje v svoji rodovitosti. Prav zato, ker manjka umetnim gnojilom te silno važne lastnosti, se priporoča takomenovano „zeleno“ gnojenje. Marsikdo se bo pri tej besedi začudeno prašal, kaj pa je prav za prav zeleno gnojenje in kako se gnoji v tem slučaju.

Zeleno gnojenje obstoji v tem, da se nalašč sejejo pripravne rastline, ki se potem podkopljejo. Na prvi pogled bi eden ali drugi sodil, da se s takim gnojenjem ne spravlja v zemljo nič novih snovi, ampak le tiste, ki jih je rastlina iz zemlje prejela in da se vsled tega prav nič ne pomnoži v zemlji gnojilnih snovi. To pa ni res, ampak v zemljo se spravi s takim zelenim gnojenjem v resnici mnogo novih redilnih snovi. Za zeleno gnojenje se sejejo namreč le „stročnice“, kakor n. pr. grašica, bob, volčji bob itd., od katerih je znano, da sprejemajo iz zraka potrebni dušik. S tem, da jih pozneje, ko se popolnoma razvijejo, podkopljemo, spravljamo v zemljo ves tisti v gnojilih tako dragoceni dušik, ki so ga dobile iz zraka. Ako pognojimo vinograde najprej z umetnimi gnojili, recimo s Tomasovo žlindro ali superfosfatom in kajnitom oziroma s kalijevo soljo, katera gnojila so stročnatim rast-

linam — kakor je grašica — najbolj ugodna, potem spravimo z zelenim gnojenjem vse najvažnejše redilne snovi v zemljo, namreč dušik, fosforovo kislino in kalij; vrhutega pa zemljo tudi rahljamo s podkopanimi rastlinami in jo bogatimo na črni prsti. Poudarjati je treba pa tudi to, da so stročnate rastline v obče bolj globoko vkoreninjene in da se marsikatera redilna snov spravi na ta način iz nižjih plasti višje gor h korenini, kjer je najbolj potreba gnojilnih snovi. — Zeleno gnojenje ima po vsem tem mnogo dobrega in je le želeti, da bi se začelo delati tudi pri nas poskušnje s takim gnojenjem. Z umetnim gnojem se že gnoji; treba je le še setve in podkopavanja pripravnih stročnatih rastlin, izmed katerih se utegne najbolj priporočati grašica. Vprašanje je le, kedaj naj se grašica seje in kedaj podkoplje. To vprašanje je bolj kočljivo, kakor bi eden ali drugi mislil, kajti zeleno gnojenje ima biti izvršeno pred cvetjem trte. Vsako dolgotrajno obsenčenje trte po takih rastlinah bi bilo na kvar trti. Po našem mnenju bi kazalo pri zelenem gnojenju vinograde že jeseni kopati, spomladi pa zgodaj nakoliti in povezati, potem pa obsejati z grašico. S prvo kopjo, ki bi bila v tem slučaju lahko bolj plitva z ozirom na jesensko kop, bi se seme podkopalo, z drugo kopjo bi se pa grašica podkopala. V tem slučaju bi kazalo že jeseni gnojiti s Tomasovo žlindro in kalijevo soljo ali pa spomladi s superfosfatom in kalijevo soljo. Za 100 trt bi se vzelo $2\frac{1}{4}$ kg kalijeve in $1\frac{1}{2}$ do 3 kg superfosfata.

—r—

O setvi krmske pese.

Skoraj povsod pri nas je navada, da krmsko peso na njivo presajamo, namesto da bi jo sejali. Ta navada pa ni popolnoma opravičena. S tem si napravljamo le več dela, ne da bi imeli od tega kaj koristi in boljše vspehe. Kaj nam pomaga izgojevanje sadik in poznejše presajanje, ako je dokazano, da krmska pesa brez presajanja boljše vspeva. Zato pa hočemo nekoliko več povedati o setvi krmske pese.

Pesa zahteva dobro pognojeno in skrbno obdelano zemljo. Če hočemo tedaj, da bode dobro vspevala, je treba njivo dobro pognojiti in skrbno pripraviti za setev. Ako nam hlevskega gnoja primanjkuje, pomagamo si lahko z umetnimi gnojili. V ta namen se priporoča vzeti na 1 ha 600—800 kg kajnita, 400—500 kg superfosfata. Ako je rašča slabotna, pomagamo lahko tudi s čilskim solitrom, katerega se priporoča vzeti 300—400 kg na 1 ha. Setev sama se lahko vrši na več načinov, in sicer: 1.) v vrste, 2.) v kupčke, in 3.) na široko. Jako priporočljiv je način setve v vrste s sejalnim strojem. Vrste naj bodo 1 do 1 in pol čevlja ena od druge oddaljene. Ako pa nimamo na razpolago sejalnega stroja, si lahko pomagamo z razčrtalnikom ali pa s posebnimi grabljami, s katerimi znamujemo vrste; pa tudi ob napeti vrvi (špagi) se lahko

izkopljejo plitve brazdice (jarčki), v katere sejemo peso. Ta setev se vrši na rokah; le paziti je treba, da ne sejemo preveč na gosto. V vrste sejana pesa ima tudi to prednost, da jo lahko drugič in tretjič okopavamo z okopalnikom, kar je važno zaradi tega, ker povsod primanjkuje delavnih močij. Pri nas se pesa seje v obče na široko. Ta način setve tudi ni napačen. Vendar ostane pri tej setvi mnogokrat pesa rada drobnejša, to pa vsled tega, ker je pregosto sejana in pozneje premalo zredčena. Pregosto sejana pesa ima pa premalo prostora in se ne more debeliti. Če hočemo torej za svojo živino pridelati dosti in debele pese, tedaj je treba, da ji dobro pognojimo, skrbno obdelamo ter da jo naravnost sejemo v vrste. Pozneje jo po potrebi zredčimo in pridno okopavamo, da se lahko debeli. Pesa nam bode v tem slučaju hvaležna, in lahko bomo ob času njene zoritve ponosni na svoj pridelek.

J. Ž.

Politični pregled.

Vsakemu Avstrijcu je znano, da obhaja letos naš sivolasi presvitli cesar šestdesetletnico svojega vladanja. Cela država, posebno še Dunaj, se živahno pripravlja, to redko slovesnost kolikor najbolj mogoče proslaviti. Ob tej priliki pride in sicer 10. junija nemški cesar Viljem II. v spremstvu skoraj vseh kraljev in knezov nemške državne zveze častitat našemu vladarju na Dunaj, kar bo jako povečalo sijaj njegove šestdesetletnice.

V avstrijskem državnem zboru, kateri se je sešel 2. aprila, sprejet je bil dne 7. t. m. zakon o kontingentu vojaških novincev. — Ker je vlada prepričana, da bo imela sitnosti s svojim predlogom, naj ji zbornica dovoli zvišati število deželnih brambovcev za 4920 novincev, zato je predložila ob enem zakon naj se dajo družinam tistih vojakov, ki morajo k orožnim vajam, državne podpore in sicer polovico običajnega dnevnega zaslužka, za zamude časa k vajam in od vaj in v slučaju, ako bi vojak obolet brez svoje krivde pri vojaških vajah. V to svrhu je določenih na leto tri in pol milijona kron. Da vlada doseže zvišanje novincev, hoče dovoliti te podpore in oprostiti vojake zadnjih dveh vojaških vaj.

V Lvovu v Galiciji ustrelil je 12. aprila 20 in pol leta star slušatelj drugega letnika filozofske fakultete, Miroslav Siczyński, gališkega namestnika grofa Potockega. Napadalcu dovolila se je avdijenca, v kateri je nameraval prositi za službo suplenta. Ob polu 2. uri sprejel ga je namestnik. Pri vstopu v dvorano, potegnil je Siczyński šestcevni revolver, nameril na namestnika, izprožil in zaklical: „To za krivico, ki se je storila Rusinom pri zadnjih deželnozborskih volitvah.“ Oddal je tri strele. Prva kroglja je zadela namestnika v levo oko in prišla pri ušesu vun, druga je zadela roko, tretja pa nogo. Ob 3. uri 15 minut popoldne je namestnik po prejetju sv. zakramentov umrl.

Kakor poročajo razni listi se skliče hrvaški sabor, kateri je bil 12. marca na nedoločen čas odgojen, dne 7. majnika vnovič k zasedanju.

V Hondžu so se spopadle japonske čete s korejskimi ribiči. 45 ribičev je bilo ustreljenih.

V Bosni jeli so se Srbi gibati proti Avstriji ter imajo v Sarajevu, Mostaru in Banjaluki podobore bosanskega vstaškega odbora, katerega sedež je v Belgradu. Ti podobori imajo neki velike zaloge orožja. Srbski častniki so izdelali načrt za vstajo in začeli že ustanavljati tajne vstaške oddelke. Vstaški načrt je baje odobren od srbskega generalnega štaba.

Krvave volitve je imela zadnje dni Portugalska. Tekla je kri na vseh koncih in krajih države. Ustrelili so mnogo republikanov mej njimi več uglednih lisabonskih oseb. 7. aprila aretovali so v Lisaboni 500 do 600 oseb ter jih zaprli v trdnjavo, kjer se vrši proti njim preiskava.

Amerika pomnoži armado ter izda za vojaštvo 20 milijonov več kakor lani. Za trdnjave pa je določil senat tudi 12 milijonov dolarjev.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

VI.

Nabava peska. — Za cerkveno zgradbo treba bo velike množine peska. To smo dobro vedeli, zato smo se pomenili z možmi in vredili to delo tako, da naj se nabave peska vdeležuje vsa župnija. Vshodnji del župnije ga koplje na posestvu Franceta Korbar, posestnika v mali Bučni vasi, tik državne ceste, kjer so ga tudi kopali in streljali leta 1892 za kolodvorska poslopja v Rudolfovem. — Za središče župnije izbrali smo kalanski peščenik na posestvu Matije, sedaj Jožefa Somrak s Kala, kjer so že od davnih časov v manjših množinah kopali in čistili oster pesek z dolomita, dobro poraben za mnogovrstno stavbeno delo. Zahodni del župnije naj bi pohitel v Sotesko, tam na preobsežnem knežjem veleposestvu je velikanski hrib kar ves peščen; pesek se skoraj sam napravlja, osobito v zimskem času, pa tudi v poletnem, ko mraz, vročina in dež razganja peščen kamen, ga drobi, razkraja v prav droben pesek. Omenjene posestnike smo lepo poprosili, pa so nam, ker se gre tu za prav poseben dobrodelen namen, drage volje dovolili na njihovem ozemlju za malo ceno poiskati in nabaviti finega peska za zidavo nove cerkve. Prav zahvalno mi je omeniti blagohotne naklonjenosti in darežljivosti slavnega kneza Auersperg gozdne urada v Soteski in višjega logarja p. n. preblagorodnega gospoda Paul Zhuber pl. Okrog, oziroma presvetlega kneza samega, ki nam je omogočila prav ceno, pa izvrstno nabavo peska, opeke, lesa, tedaj najvažnejšega materiala za novo cerkev v naših razmerah.

Najprej smo poizkusili srečo v vshodnem delu tik državne ceste. V torek po III. adventni nedelji 1. 1902 sem maševal pri podružnici sv. Janeza ap. na D. Kamencah. Po sv. opravlilu smo šli z ondornim ključarjem Janezom Planinšek in kamnolomcem Jožefom Može na omenjeni kraj, vzeli s seboj kramp, kopačico in drugo orodje, med potjo so se nam pridružili še drugi, iskali smo peska, kopali, vgibali, popraševali stare može, kedaj in kje so nekdanj tu kopali pesek. Nekaj smo ga povsod, kjer smo poskušali, zasledili. To nas je osrčilo, da smo začeli že precej v adventu kopati. Največ smo našli trdega peščenega kamna, katerega smo s smodnikom streljali, pa prsti smo morali mnogo odkopavati in premetati. Da smo rabili tedaj dinamit, kakor smo ga 1. 1907, bi bili mnogo več peska nastreljali, a smodnik ga ni zadostno zdrobil, tako smo naložili zraven drobnega apnena peska velik kup čistega peščenega kamna. Upali smo, da ga razžene zima ali poletenska vročina in potem ga malo potolčemo, pa razpade v prah. Varali smo se, malo peska smo dobili, a prišel nam je ta kamen v velik prid. — Stolkli smo ga v gramoz in ga izvrstno porabili za različna betonska dela. Na tem kraju smo kopali pesek od 16./XII. 1902 do 19./III. 1903. — Delale so vasi: Hudo, Daljni vrh, Boršt, Gornje in Dolnje Kamence, Potočna vas, Muhaber, Velika in Mala Bučna vas, Ločna in Beršljin. Vsaka hiša je prišla dvakrat na vrsto; delo je trajalo 65 dni, na dan je bilo po 5, 6 ali 7 delavcev, malokedaj več. Porabili smo 23 kil smodnika in nakopali ali nastreljali 385 voz peska. Delo se je ob mnogih ovirah bolj počasi odsedalo, prsti namreč smo morali na več krajih skoraj meter debelo odkopati in odstraniti, kamen smo morali streljati, naleteli smo večkrat na pravi trd kamen, zastonj smo se trudili in prst odkopavali, preseliti smo se morali drugam in z nova začeti srečo. — Upoštevat moramo kratke zimske dneve pa mrzlo vreme. — Z uspehom smo bili vsejedno jako zadovoljni, ker se pri nas nikjer ne dá pesek hitro nakopati — toliko bolj smo bili zadovoljni, ker je bil pesek brez prsti z apnencem pomešan, tak potrebuje manj apna, pa je iz njega izvrstna malta. Po ceni nam je tudi prišel, jeden voz povprečno računano dobrega pol

kubičnega metra niti nas ni veljal jedno krono, pripeljan na stavbišče. Delo je vodil spreten kamnolomec in vesten delavec Može Jožef z Doljnih Kamenc.

S svečanom 1903 smo se poprijeli tudi dela na Kalu. Tu smo tudi v začetku vgibali in iskali peska, pa v starih jamah ga ni bilo, slednjič nam gospodar sam odkaže prostor na njivi rekši: „Tu bo pesek, če je še kje“. Pa res je bil. Odmetal smo plasti prsti, potem smo ga kar z motiko in kopačico strgali, potem s krampom sekali, in s težkim kladvom stresali, ker je bil čedalje trši in slednjič se je tako vtrdil, da ga je bilo treba streljati. Tudi na to delo so se po dvakrat zvrstile vasi: Kal, Prečna, Suhor, Cegelnica, Česča vas, Zalog, Loke, Podgora. Delo je trajalo od začetka svečana 1903 do srede sušca. Bilo je 35 delavnih duš. Nasuli smo velikanski kup ob bregu, nekateri so ga cenili več sto voz do tisoč, bilo ga je pa 275 težkih voz. Tudi ta pesek je bil lepo odbran, malo varežast, pa prav malo, oster dolomitovec, kakor nalašč za trden zid, cerkveno uporaben. — Malo je bil dražji od prejšnjega, pa nas vendar tudi še ni stal jedno krono voz.

Zapadni del župnije Dolnja Straža, največja vas župnije in Sela pa Hruševce so se odločili za Sotesko. Dvakrat je šlo po sedem trdnih delavnih mož iz D. Straže in sicer dne 7./I. in 14./I. 1903 v knežji peščenik. Pesek se je vsled zime razpustil, razbebel, kopni dnevi in gorki so bili, kar z matikami so ga drgnili in z lopatami prožili navzdol, delo je šlo urno izpod rok, ni bilo treba prsti odmetavati, tudi ne streljati, niti kopati ga ni bilo treba — oba dneva so ga naprožili ravno sto težkih voz čistega, sivega, drobnega, ostrega peska. — Pohvaliti pa moram farane sploh pri kopanju peska. Poprosil sem jih tudi v cerkvi, opomnil, kako so z vnemo in požrtvovalnostjo vozili in gasili apno, z enako in večjo vnemo naj pripravljajo sedaj pesek. Bilo je ravno novega leta dan 1903. Voščil sem jim srečno, veselo novo leto! Kar največ trdnega živega verskega prepričanja, ki naj jih vstrajno vodi pri delu za novo cerkev, da bo pa to delo tim uspešnejše, naj jih o novem letu Gospod Bog na priprošnje naše ljube matere Marije, naših sv. varuhov sv. Elije in sv. Antona, daj jim krepko telesno zdravje, namnoži naj jim tudi svetno premoženje, zvesti angeli varuhi naj jih varujejo, da se kje ne ponesrečijo na delu! V novem letu delajmo za Boga in za novo cerkev. Poprosil sem še posebej može gospodarje in moške sploh, ker je to delo težavno in tudi opasno, naj kar največ mogoče sami prihajajo na delo, ker so bolj sposobni, razumni, previdni, pa tudi kot gospodarji pridni. — In ubogali so, staro orodje so popravili, mnogi so pa kar kupili nove krampe, kopačice, lopate, motike, tudi kodunje, pa večinoma točno prihajali na delo, ter delali z novim orodjem za novo cerkev tako pridno in vstrajno kakor sami sebi, da se pa niso opoldne zamudili ali domu razšli, smo jim dali kruha in vina. —

V II. polovici sušca so darovali:

Rifelj Jozefa 2 K, po obljubi Uršule Grabnar 10 K, Gačnik Anton 2 K, Schifrer Marija 2 K, preč. gosp. Fr. Kitak 20 K, preč. gosp. dr. Josip Marinko drugič 20 K, Želinci pri biri hrastja 3 K, Terezija Golob 8 K, neimenovani 60 K. Naši vrli kačanski gospodarji devet voz hrastovega lesa, naši dobri sosedje iz Ždinje vasi 8 voz hrastja, naši požrtvovalni dolnjestraški gospodarji z Ant. Derčar in Martinom Kresé 17 hrastov, naši posamezni gospodarji Janez Čampa, Kastrevc Fr., Janez Potočar, Murgelj Jožef, Kastelic Janez, Šetina Janez, Anton Medved, Zalokar Franc po jeden hrast, Anton Kos, Potočar Janez, Štupar Marija po dva lepa hrasta. — Prav lep hrast je dal Anton Medved iz Mačkovca, pa Bučar Janez. Hraste so večinoma darovalci sami posekali in pripeljali, ždinske so pa tudi bližnji Doljnekamenčani vozili. — Nam nekaj oddaljeni, pa vsejedno vrli dragi sosedje Topličani so darovali prav z veselim srcem 29 lepih smrek in še nadaljnih 8 obljubili. — Iz Smolenje vasi in Cikave bližnje nam šmiheljske fare smo dobili tudi 4 voze hrastja. — Bog povrni na prošnjo sv. Antona z nebeškim blagoslovom mnogotero!

(Dalje sledi.)

Šent Rupert prijazno letovališče.

III.

O šentruperškem kraju se nam je ohranilo le malo zgodovinskih črtic. Nahaja se pa tudi tukaj mnogo gomil in gradišč, sličnih onim v Ostrožniku in Slepseku, kjer so jih že preiskali ter v njih našli ostanke iz latenske dobe, kakor: zapestnice, fibule, železne meče, koralde od stekla, lončene posode itd. Take še ne

preiskane gomile se razprostirajo med Rakovnikom in Veselo goro po celém graščinskem parku. Pred več leti je nagovoril pisatelj teh vrstic pokojnega grofa Josipa Barbota, da je dovolil prekopati eno takih gomil. Uspeh je bil nenavaden. Našli smo nekoliko fibul, zapestnic, koralde, železen čisto od rje zgrizen meč ter žaro, ki se je pa zdrobila pri kopanju. Vsi ti izkopani predmeti so spravljani v rakovniškem gradu. Dalje se ni kopalo, ker bi se bilo naredilo preveč škode po šumi. Rimskih starin se pa do zdaj ni našlo v tem kraju, dasi Šent Rupert ni tako oddaljen od Trebnjega, kjer so imeli Rimljani znamenito postajo Praetorium Latobiorum. Kdaj je semkaj prišlo krščanstvo, in kdaj je bila utemeljena v tem kraju prva župa, nimamo gotovih podatkov. Župa šentruperška pa mora biti vsekakor stara, saj je že sedanja župna cerkev sezidana pred 400 leti, a so gotovo že poprej imeli drugo, saj Valvasor omenja že za l. 1490. kot šentruperškega župnika Jakoba Turjaškega, ki je bil kesneje novomeški prost. Zraven starodavne župne cerkve pa so stare tudi podružniške cerkve, ki so stale že vse ob Valvasorjevem času (1641—1693.) razen podružnice sv. Kancijana, katere ne omenja Valvasor. — Je-li ta kraj trpel vsled turških napadov, ni nam znano; verjetno pa je, dasi je kraj precej na strani od glavne ceste, po kateri so hrumeli sovražniki iz Hrvaške skoz Metliko, Novomesto in Trebnje na Ljubljano. Pač pa imamo zapisano, da so tudi v 15. veku gospodarile čete celjskih grofov, ki so bili gospodarji Mirne, proti privržencu nadvojvode Friderika, krškemu škofu tedanjemu posestniku mokronoške in škrljevske graščine. L. 1515. pa so uporni kmetje hudo opustošili mokronoški in mirenski grad. Celo nova Lutrova vera se je na početku 16. veka zatrosila v ta kraj po graščinski gospodi, ki se je povsod po Slovenskem prav rada oklepala tega novega verskega pokreta. Sicer se pa seveda ta nova vera ni mogla dolgo vzdržati. Ko je l. 1615. protireformacijska komisija poklicala še zadnje luteranske privržence v Ljubljano, da se odpovedo novi veri, so bile v šentruperški župi le še štiri osebe luteranske vere, in sicer dva moška in dve ženski. Tudi Francozi so prišli pred sto leti v ta kraj ter se prav oblastno ponašali, kakor mi je večkrat pripovedoval moj ded, takrat posestnik na Puščavi.

(Dalje sledi.)

Piše se nam:

Iz Rima, 6. aprila 1903. — (Generalna stavka v Rimu.) V sredo, dne 1. aprila je padel neki zidar tako nesrečno raz odra, da je takoj mrtev obležal. V četrtek bil je pogreb. Anarhisti in socialni demokratje so to priložnost hitro porabili za javno demonstracijo. Zbralo se jih je na mestu okoli 3000. Ob treh popoldne se je začel pomikati spreved dotičnega ponesrečenca. Spreddaj in zadaj mrtvaškega voza so korakali anarhisti s črnimi, socialni demokratje z rudečimi zastavami. Bilo je videti, kakor da bi se bila zbrala sodrga iz cele Italije. Groza je obšla mirnega in poštenega Rimljana, ko je videl te odurne obraze. Tuleč in hrupeč je lezla ta „banda“ mimo „fora“, „Teatra di Marcello“ in potem ob Tiberi do Ponte Garibaldi, zabavljajoč in grozeč mirnim gledalcem. Tu jo krenejo na desno proti „Corso Vit. Emanuele“. Dasiravno jih je zasledoval oddelek vojakov, vendar se zato veliko niso zmenili; še zasmehovali so jih in ubogi vojak je pač moral biti zadovoljen, če je prestregel njegov hrbet ali njegova glava kakšen kamen; še ozreti se ne sme, odkod je kamen priletel. Ima sicer nasajen bajonet in nabasano puško, pa kaj mu pomaga, ker streljati ne sme. Tako stopajoč po Corsu Vit. Emanuele pridejo do Piazza del Gesù. Tukaj je prišel razpor med socialisti in anarhisti; eni so hoteli iti proti Aracaeli, drugi pa po Via del Plebiscito. Vojaštvo zapre Vio Aracaeli, a vse jedno so hoteli prodreti vojaško vrsto ter iti proti Kapitoliju. Vojaštvo je bilo dosti močno ter naperi proti njim bajonete. V tem trenutku pride po naročilu „bande“ težko obložen voz opeke, jeden izmed najhujših razgrajčev skoči na voz ter začne metati opeko na tla, drugi pobirajo ter mečejo na uboge vojake. Zdaj je prešlo tudi vojaštvu potrpljenje, poveljnik komandira v — zrak jedno „salvo“. Nič ni pomagalo, še bolj so letele opeke. Zdaj komandira v drugič in vojaštvo vzame na muho najhujše razgrajče; sliši se pok — in grozna tihota nastane. Dotičnik na vozu se prekucne na tla, drugi se valjajo po prahu. Sodrga videč, da se vojaštvo ne šali, popadajo na tla, drugi se razkropijo po bližnjih ulicah, stran metajoč zastave. Trije so bili takoj mrtvi, 17 težko ranjeni. Ko drugi vidijo, da vojaki nimajo več napetih petelinov, se počasi vzdignejo, poberó razcapane in raztrgane zastave ter gredó za mrtvaškim vozom naravnost po najbližji ulici na po-

kopališče. Nesrečnež bil je pokopan sicer z velikim hruščem, toda brez križa, brez duhovnika in brez blagoslova, kakor kaka žival.

Ustreljene so hitro odpeljali v mrtvašnico, ranjene pa v različne bolnišnice. Človek bi mislil, da je sedaj vsega konec, pa to ni bilo tako. Na „Piazzo del Gesù“ se je zopet zbralo na tisoče ljudstva, vojaštvo je hitelo v bataljonih od vseh strani ter zasedlo vse nevarne točke mesta; ljudstvo je drlo skupaj; jedni so zabavljali čez vojake, drugi nad sodrgo. Rim je izgledal kot veliko vojaško taborišče. Bati se je bilo, da izbruhne po noči še hujši vihar. Pa socijalisti videč, da je vojakom resnica, so rajši sklicali shod, na katerem so proglasili generalno stavko. Domov gredé okoli polnoči so malo ropotali po mestu, na kar so jih vojaki par sto aretirali, in ko so videli, da so od vseh strani obkroženi z napetimi bodali, jim je pač pogum upadel ter se rajši dali mirno odvesti v zapore. Drugi dan je bil Rim popolnoma preobrazen. Sicer vedno drvenje in ropot, je danes vse mirno; niti električnih ne navadnih vozov ni bilo opaziti — kajti vse je stavkalo. Še vojaštvo se ni prikazalo na plano, ampak zasedlo je vse obširnejše palače; le tu pa tam je molel kak kanon svoj rilec iz veže, oznanujoč vročekrvnežem, kaj jih čaka, če ne bodo pametni.

Proti deseti uri se je zbralo zopet na tisoče delavstva na ulicah ter pohajkovalo brez namena. Poštni vozovi so bili obkroženi s konjico, držeč v jedni roki potegnjene sablje, v drugi revolver ter vozili v kolop mimo gnječ in marsikateri delavec je dobil konjsko brco; toda vojaki se zato niso zmenili, ampak jo hitro drvili za pošto. Tudi kruh je peklo vojaštvo, in tako smo imeli dva dni komis, ki je pa nam bil v veliko večjo slast kakor navadni kruh. — Stavka je trajala samo dva dni. Bebci so sprevideli, da brez dela ni jela, denarja pa itak nimajo v izobilju; povrnili so se zopet k svojemu delu, in danes se premika zopet vse v navadnem tiru.

Domače vesti.

(Župnija Št. Peter pri Rudolfovem) podeljena je preč. gosp. Francu Češarek, župniku v Zagradecu.

(Kanonično umeščen) je bil preč. g. Jožef Krakar na župnijo Kočevska Reka.

(Premembe pri duhovščini.) Premesčeni so čč. gg. kaplani Anton Gole iz Šmartna pri Litiji k Mariji Dev. v Polje, Ivan Pogačar iz Žužemberka v Šmartno pri Litiji in Iv. Sever iz Predoselj v Žužemberk.

(Imenovanje) Za suplenta na državni realki na Dunaju (Leopoldstadt) imenovan je g. Vincencij Marinko. — Notarijski kandidat v Novem mestu g. Viktor Poznik imenovan je c. kr. notarjem v Senožečah.

(Učiteljske spremembe.) Suplentka na ljudski šoli v Loškem potoku gpdč. Ljudmila Kovač imenovana je provizoričnim učiteljicam ravnotam.

(Šolskim nadzornikom) so, ker je potekla postavna doba, na novo imenovani naslednji gospodje: Rudolf Peerz za nemške ljudske šole v okrajih Kočevje, Rudolfovo, Črnomelj; Albin Belar za ostale nemške ljudske šole na Kranjskem; Ludovik Stiasny za ljudske šole v okrajih Krško in Litija in Josip Turk za okraje Novo mesto in Črnomelj; za šolske okraje Postojna in Logatec Ivan Thuma; za šolske okraje Kranj in Radovljica Ivan Janežič; za šolske okraje mesto Ljubljana in Kočevje Anton Maier in za šolske okraje okolica Ljubljana in Kamnik Franc Gaberšek.

(Nemške pridige) v tukajšnji kapiteljski cerkvi ima od 9. do 16. t. m. vsak dan ob polu 7. uri zvečer ljubljanski stolni pridigar preč. g. P. Karl Hajek S. J. Udeležuje se jih veliko število tukajšnjega prebivalstva. — Za dijake novomeške gimnazije pa je vodil duhovne vaje v času od 11. do 14. aprila preč. gosp. P. Žužek S. J.

(Deputacija) občine Šmihel-Stopiče, v koji so bili gg. župan Jos. Zorc in občinska svetovalca Janez Kušlan in Janez Znanec, poklonila se je deželnemu glavarju g. Fr. Šukljeju dne 3. aprila.

(V stalni pokoj je stopil) na lastno prošnjo državni pravdnik pri c. kr. državnem pravdništvu v Novem mestu gospod nadsvetnik Rajmund Schwinger, vitez Franc Jožefovega reda. Državnim pravdnikom je bil imenovan l. 1887 in je vodil nepristransko pravosodje v kazenskih zadevah nad 20 let v 13 okrajnih sodiščih tukajšnjega c. kr. okrožnega sodišča. V svojem 38letnem službovanju se je odlikoval vsikdar z izredno natančnim, marljivim in vestnim izpolnjevanjem svojih službenih dolž-

nosti; Njega Veličanstvo presv. cesar podelil mu je v znak priznanja leta 1898 vitez Franc Jožefov red in leta 1900 je bil imenovan višjim sodnim svetnikom. Pri stalnem upokojenju izreklo mu je c. kr. višje državno pravdnništvo v Gradcu laskavo zahvalo in priznanje za njegovo zvesto in plodonosno službovanje nekako tako: Več kot dvajset let ste v težavnih razmerah vodili državno pravdnništvo v Novem mestu neutrudljivo, s previdnostjo in častjo. Odlikovani po najvišji milosti, pohvaljeni od svoje višje sodne oblasti in čaščeni po zaupanju prebivalstva, stopite s častjo v trdo zasluženi pokoj, v katerem naj živite še dolgo let v zdravju, spominjaje se s tem danega zagotovila, da Vam c. kr. višje državno pravdnništvo ohrani vedno prijazni spomin.

Kakor se je s tem sodna oblast sama izrazila, kako visoko je ona vedela ceniti delovanje gospoda nadsvetnika in državnega pravdnika Rajmunda Schwingerja, tako težko bode pa tudi vsem onim, ki so imeli kedaj priliko z njim uradno ali osebno občeovati, kajti obče znano je, s kako vestnostjo se je trudil, da je svoje dolžnosti splošno le v korist prebivalstva. Tako je on celo ob nedeljah uradoval, če je zamogel s tem kakemu kaznjencu naloženo kazen samo za en dan prikrajšati. Pri porotnih obravnavah se je trudil, da je gg. porotnikom njih težavni in častni posel kolikor mogoče olajševal s tem, da je uvaževal njih zasebne prošnje in želje glede dovoljenja dopustov itd. Spolnovaje natančno svoje uradne dolžnosti, se je vedno oziral na človeške slabosti in možnosti, da se more človek še poboljšati, in v tem vzvišenem smislu je vestno stavil svoje predloge. Zato je užival pri vseh slojih prebivalstva veliko zaupanje.

Kakor je bilo njegovo uradno poslovanje vzvišeno, tako koncilijanten je bil v svojem občeovanju bodisi s strankami, bodisi v zasebnem življenju. Radi tega je užival in njega veleccenjena obitelj v vseh krogih največje spoštovanje. Le neradi čujemo tedaj, da se namerja preseliti v Gradec. V krogih tukajšnjega prebivalstva si je pa postavil časten spomin.

(Umrla) je dne 9. t. m. v Lujti trgovčeva soproga in trgovka gospa Marija Elsner po daljši bolezni v 45. letu svoje dobe. Pogreb prikljubljene gospe je bil 10. t. m. ob mnogobrojni udeležbi občinstva.

(Umrl) je dne 4. aprila v Ljubljani hotelir („Ilirija“) g. Fr. Novak, kateri je imel pred več leti v najemu tukajšn. gostilno „pri Brunerju“. S. m. v. l.!

(Pouk o osuševanju travnikov) bo na belo nedeljo dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne v Prečni. Opozarjamo na to vse ondotne posestnike, da se udeležijo važnega pouka polnoštevilo. Predaval bo g. vodja V. Rohrmann in pojasnil pri tej priliki, kako bi se dalo združnim potom doseči potrebno zboljšanje ondotnih travnikov.

(Ženska podružnica „družbe sv. Cirila in Metoda“) za Novo mesto in okolico, je imela ob precejšnji udeležbi dne 22. sušca svoj občni zbor. — Za novi odbor so voljene sledeče dame: predsednica, gospa J. dr. Žitkova; podpredsednica, gospa M. Rozinova; blagajničarka, gospa A. Komparetova; tajnica, gospodična F. Vavpotičeva. — Njih namestnicam so voljene sledeče dame: gospa I. Levčeva, gospa M. dr. Vavpotičeva, gospa F. Rohrmannova, gospa Malneričeva, gpdč. R. Preatonijeva ter gospa V. Skaletova. — Pri seji, ki se je vršila 10. t. m. se je sklenilo, prirediti dne 14. roznika vrtno veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Ker pa bodo dotedaj naprošena v blagohotno sodelovanje p. n. razna društva, prosi odbor uljudno, da se ista vsestransko ozirajo na današnji dopis. Odbor ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Novem mestu.

(Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb) v sodnem okraju Novo mesto. Da se blagonsno delovanje sirotinskega sveta v oskrbovanju sirot uresniči, treba mu je sredstev, ki naj bi omogočila varstvenemu sodišču gojiti varstvo in skrb v smislu posebnega varstva zakona v vsakem slučaju in zlasti, ako je varstva in skrbi potreben širomašen. Brezdvomno je, da je mogoče osnovati zadosten sklad za varstvo in oskrbovanje le družbenim potom in sicer s tem, da se osnuje okrajno društvo, ki bi obsegalo vse prebivalstvo okraja. V to svrhu se skliče osnovalni shod, ki se bo vršil dne 23. aprila 1908 dopoldne ob 10. uri v porotni dvorani c. kr. okrožnega sodišča v Rudolfovem soba št. 11, da se ustanovi okrajno društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novo mesto. — Dnevni red: 1. Vstanovljenje društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novomesto. 2. Odobrenje pravil. 3. Volitev osnivalnega odbora. 4. Sprejem društvenikov.

(„Katol. slov. izobraževalno društvo“) ustanovilo se je v Cerkljah pri Krškem. Vlada je dotična pravila vže odobrila.

(V Kostanjevici) se je osnovalo „Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Kostanjevica“ s sedežem v Kostanjevici in je vlada dotična pravila vže odobrila.

(V Mokronogu) se je ustanovilo „Katol. izobraževalno društvo“, kojega pravla je deželna vlada odobrila.

(Sv. misijon) bo na Suhoru v času od 26. aprila do 4. maja.

(Cepljenje proti rubečici.) Ker je došlo cepivo, se cepljenje precej prične. Gospodarji se toraj opozarjajo, da tozadevna zglasila takoj pošljejo po županstvih na okrajno glavarstvo.

(Pasji kontumac) in sicer za tri mesece zapovedalo je c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem v vseh krajih občin Dvor, Žužemberk, Ambrus in Zagradec.

(Pasja steklina.) Ker je bil 11. t. m. v Veliki Loki ustreljen stekel pes nepoznanega gospodarja, je upeljan trimesečni do 13. julija t. l. trajajoči pasji kontumac v vsej občini Velika Loka.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu marcu 1908 je 265 strank vložilo 124.065 K 27 h; 247 strank vzdignilo 130.095 K 90 h; 6 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 35.200 K; 299 menic se je eskomptovalo za 87.431 K 71 h; stanje vlog 3.293.386 K 66 h; denarni promet 631.509 K 74 h; vseh strank bilo je 1155.

(Mestna hranilnica v Novem mestu) razpošilja sedaj svoje letno poročilo o računskem zaključku za minolo leto 1907. V tem poročilu se bere, da je mestna hranilnica enakomerno napredovala s prejšnjimi leti. — Denarnega prometa je imela hranilnica nad pet in tričetrt milijone kron. — Mej letom je bilo vloženo 1 milijon 284 tisoč 633 kron, in vzdignjenih 1 milijon 234 tisoč 800 kron, torej se je več v hranitev naložilo 49 tisoč 833 kron. Obresti, katerih vložniki niso dvignili, in so se kapitalu pripisale, je bilo 113 tisoč 963 kron. Vseh vlog je bilo tedaj konec leta 3 milijone 166 tisoč 981 kron. Priraslo je 199 novih vlagateljev oziroma knjižic, katerih je sedaj 5 tisoč 516. Povprečno je na enih knjižicah 974 kron 15 h. — Na zemljišča je izposojenega denarja 2 milijona 263 tisoč 2 krone. — Vseh dolžnikov je bilo 1 tisoč 617 ter pride povprek na enega dolžnika 1 tisoč 861 kron. — Na menice pa je bilo izposojenih nad pol milijona kron. — V vrednostnih papirjih je imela mestna hranilnica nad 323 tisoč kron. Čistega dobička je imela hranilnica pri upravi 19 tisoč 510 kron, pri rezervi pa 4 tisoč 236 kron. Splošna rezerva znaša 175 tisoč 688 kron, posebna rezerva pa 1510 kron. Nadalje pove poročilo o denarni draginji na svetovnem trgu, o velikem pomanjkanju denarjev posebno v drugi polovici lanskega leta, in opravičuje tako zvišanje obresti tako dolžnikom kakor vlagateljem. Poročilo izkazuje silno podrobno in točno vse denarno gibanje mestne hranilnice, kakor je pri vsih večjih denarnih zavodih običajno, in ima tudi pridejan izkaz vseh knjižic, iz katerih se vsak vlagatelj lahko sam prepriča o svojem imetju. Številka hranilne knjižice kaže imetje dne 31. decembra z obrestmi vred. Konečno v tem poročilu mestna hranilnica tudi hvalo izrekuje za naklonjenost in zaupanje. Ako si vredništvo dovoljuje, dostaviti, da tak zavod s toliko do pičice natančnim računom res vso zaupanje zasluži, misli, da je le svojo časnikarko dolžnost storilo.

(VIII. občni zbor) obrtne zadruga vršivši se dne 5. aprila 1908 ob 2. uri popoldan v prostorih g. Kopača. G. načelnik Vinko Umek pozdravi navzoče gg. člane predstavi c. kr. vladnega komisarja g. Borštnerja, ter preide na dnevni red zadruge naj se razdružiti ali naj še obstoji. Začetkom volitve se je že povdarjalo, da bode večina za razdružitev. Krivo temu je, ker je bila zadruga nepravilno skupaj sestavljena ne samo iz rokodelcev temveč tudi iz svobodnih obrtov, kakor na primer: mlinarjev, žagarjev, izvoščkov, postreščkov, opekarjev itd., kateri res nimajo interesov biti zadržani člani in so se vedno upirali uplačevanju. Se veliko taci je, ki še do danes niso pristojbine uplačali in isti so najhujši sovražniki zadruga. Zatoraj bilo je od navzočih 106 članov oddanih 100 glasovnic in sicer: 86 za razdružitev in 14 za obstanek vsklup temu, da je g. Sim. pl. Sladovič pred volitvijo utemeljeval, da je za rokodelce zadruga potrebna, da se potrjujejo učna spričevala učencem in da se izdržuje red obrtnega stanu iz pristavkom, da ako se tudi sklep za razdružitev stori, je vprašanje, ako bode potrdila vis. c. kr. deželna vlada in ukrenila, kaj naj se iz zadržno imovino vkrene. Načelnštvo.

(Občni zbor) okrajne bolnišne blagajne v Rudolfovem vršivši se v nedeljo dne 12. aprila 1908 ob 11. uri dopoldan v svojih prostorih. G. načelnik S. pl. Sladovič otvori občni zbor, pozdravi navzoče gg. delegate ter preide na dnevni red. Poroča

obširno poslovanje za upravno leto 1907. Začetkom leta je bilo 1144 članov, med letom jih je pristopilo 7513, izstopilo 7495, bilo toraj skupno prijavljenih 8657 članov, toraj več za 3880, kot v letu 1906. Novomeški kraj štel je delodajalcev 354, Trebanjski 76, Žužembski 61, skupno 491. V Trebanjskem okraju se je pomnožilo število članov s tem, ker je moralo imeti podjetje pri zgradbi železnice Trebnje-Št. Janž, vse delavce po celi progi, segajoče v Mokronoški okraj, tukaj prijavljene. Povprečno je bilo zglašanih 2287 delavcev. — Število bolnikov znašalo je 1446, uštevši iste, ki med letom večkrat obole, jih je skupno 1720 članov obolelo. Od teh je bilo 621 ambulantnih, ki so prejemali le zdravniško pomoč in zdravila, ostalih 825 bolnikov oskrbovani so bili skozi 13 542 dni, ter prejeli podpore v denarju 11.150 K 48 v brez oskrbovalnih stroškov bolnišnic. Podpornih dni pride na vsacega bolnika povprečno 17 dni. Raznim bolnicam na oskrbovalnih stroških se je izdalo 4135 K 32 v, za transporte 765 K 50 v, skupaj 4900 K 82 v. Za 19 umrlih članov izplačalo se je pogrebščine pr. 816 K. — Skupnih dohodkov je bilo 35 159 K 06 v, stroškov 30.136 K 52 v, promet 65.295 K 58 v, proti letu 1906 40.877 K 14 v se je pomnožil za 24.418 K 44 v. Glede izterjanja zaostalih doneskov primorana je bila blagajna vložiti 51 vlog pri upravni oblasti v prisilno izterjanje. Mej temi se je 41 uspešno dognalo, 10 neuspešno. Kot neizterljivi doneski so se odpisali v znesku 102 K 18 v. Rezervni zaklad izkaže svoto 36.131 K 87 v proti lanskemu 28.370 K 47 v, kateri je vložen v mestni hranilnici v Rudolfovem, za promet deloma v poštni hranilnici in blagajni. Za zvišek prirastka je pripomoglo večje število članov pri zgradbi železnice Trebnje-Št. Janž, vrhutega pa stroga bolniška kontrola. (Obširnejši podatki so razvidni med inserati.)

Delodajalcev se je moralo ovaditi pri politični oblasti v 71 slučajih, kateri so opustili zglašitev delavcev blagajnim članom, ter s tem prišli v globe s zneskom 311 K. Zdravniške pomoči so se člani posluževali v Toplicah pri dr. Ivan Hubadu, v okraju Trebnjem pri dr. Otmar Veselko-tu do 19. marca, potem pa pri dr. Mano Dereani, v okraju Žužemberk pri dr. Konstantin Konvalinka, v tovarni Rogu deloma pri dr. Erich Schreier; železniške delavce spadajoče pod okraj Mokronog zdravil je dr. Hočevvar v Mokronogu. V Novomeškem okraju sta zdravila zdravnika gg. dr. Peter DeFranceschy in dr. Ivan Vavpotič. Dne 1. oktobra 1907 sklenila je okrajna bolniška blagajna pogodbo z dr. Josipom Strašek in je sedaj nastavljen za Novomeški okraj, kateri edini ima pravico ude okrajne bolniške blagajne na račun iste zdravit. S tem korakom se je izpolnila večkratna želja izražena pri občnih zborih, s tem je načelnštvo izpolnilo davno željo udov bolniške blagajne. Dolžnost nas veže, da od tega mesta predlagamo, da se izreče zahvala g. dr. DeFranceschy-u in g. dr. Vavpotič-u, katera sta tekom več let zdravila ude okrajne bolniške blagajne, za njihov trud.

Zaveznih zborovanj okrajnih bolnišnih blagajnic v Trstu udeležila se je bolniška blagajna po svojem delegatu, ter zastopala vsestransko svoje koristi. Tekom leta vršil se je jeden redni občni zbor in več rednih sej. Razsojevalni odsek je razsojeval v 13 slučajih, ter po doprinešenih poizvedbah in dokazih, té s preudarkom razsojeval. Razven 5 zavrženih pritožb, je sedmim popolnoma ugodil, ena je pa ostala nerešena. Potem poroča član nadzorovalnega odseka o pregledovanju knjig in računov ter izjavi, da se je vse v najlepšem redu našlo, se vzame soglasno na znanje. Iz tega je razvidno, da se je promet izdatno pomnožil. K točki drugi poroča blagajnik o denarnem prometu. Na to se preide k volitvi načelnštva. Od delodajalcev so izvoljeni gg. S. pl. Sladovič, Josip Bergman in Anton Gačnik. Od delojemalcev gg. Krajger Ivan, Petrič Maks, Mirtič Anton, Wernig Ciril, Bernhard Franc in Kolb Josip. V nadzorovalni odsek od delodajalcev gg. Umek Vinko in Ogoreutz Josip; od delojemalcev gg. Magister Franjo, Medvešček Ludvig, Korač Josip in Košir Franc. V razsodišče od delodajalcev gg. Štefanovič Dimitrija in Sedlar Anton; od delojemalcev gg. Karlin Franc, Košir Alojz in Vrisk Ivan. Ker ni bilo družih predlogov se dosedanji načelnik g. S. pl. Sladovič zahvaljuje vsem gg. članom odsekov, ki so ga podpirali v raznih zadevah s prošnjo, da ga ohranijo v dobrem spominu, ker namerava tekom leta odpotovati. Nato se g. Vinko Umek zahvaljuje g. S. pl. Sladoviču za njegovo 16 letno delovanje kot načelnik blagajne, katero je vsestransko uspešno vodil, ter izraža željo, da bi še v času do odpotovanja stal na svojem mestu ter jo podpiral kot dosedaj. Predlaga imenom

blagajnih članov, da se mu izreka najtoplejša zahvala in da ab-solutorij. Se soglasno sprejme ter se vsi navzoči temu predlogu pridružijo. Na to se občni zbor zaključí.

(Parna opekarna v Žabji vasi) last domačinov-Slo-vencev prične s 15. majem s prodajo opeke in sicer strešne na-vadne, zarezane in prešane kakor tudi stavbine v poljubni mno-žini. Po izpovedi izvedencev dela se, ker ima opekarna izvrsten material na razpolago, izvanredno dobra opeka. Mlademu pod-jetju želimo obilno vspeha, je priporočamo najtopleje ter opozar-jamo s tem na naznanilo v današnjem listu.

(Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem) razpošilja poročilo o svojem dosedanem štiri-letnem delovanju in vabi ob enem k letošnjemu rednemu občnemu zboru v torek dne 21. t. m. ob 6. uri zvečer v dvorani občinskega sveta v Ljubljani. Vsebina v obeh deželnih jezikih izdanega po-ročila je sledeča: 1.) Poročilo štiriletnega delovanja društva. 2.) Zdravniško poročilo o delovanju oskrbovalnice za jetičnike v Ljubljani (s tremi prilogi). 3.) Računski zaključek. 4.) Seznam društvenikov. Kot dodatek: Pravila dež. pomožnega društva. — Deželno pomožno društvo obrača se ob tej priliki na vse one, ki so si v svesti velike socialne naloge boja proti jetiki, tako tudi na občinske zastope in denarne zavode dežele s prošnjo, da mu pristopijo kot podporniki, oziroma društveniki ali pa naklonijo podporo in se v ta namen poslužijo priložene položnice. Sredstva, ki jih izdamo za boj proti jetiki, ne služijo le v korist jetičnikom, temveč v zaščito vsega prebivalstva in pripomagajo rešiti eno najvažnejših socialnih in narodno-gospod-rskih vprašanj sedanjosti.

(Lepe Velikonočne) in pomlanske Ciril-Methodove razglednice Vam sedaj za velikonočne praznike toplo priporočata tukajšnji podružnici. Dobijo se v prodajalnah J. Krajec nasl., Urb. Horvat in Josip Kos, če treba, jih je dobiti tudi pri obeh podružnicah. Nešteto razglednic se bo sedaj v praznikih razposlalo, vse naj bodo le Ciril-Methodove. Ne polnite žepov tujcem, ampak vsi sezite le po narodnih domačih, vsi podpirajte le domače ljudi, ne tujcev.

Odbor-a podružnic.

(Močan potresni sunek) čutili so 8. t. m. po eni uri zjutraj v Višnjigori in Litiji. Prestrašeno prebivalstvo je vstalo ter nažgalo luči.

(Gorelo) je v soboto popoldne v Vinivasi župnija Podgrad. Pogorelo je: Janezu Kovačič št. 2 shramba za žito, hiša in hlev; Francetu Gazvoda št. 24 hiša, hlev in pod; Jož. Čelič št. 21 hiša in hlev. Zažgali so najbrže otroci, ker je ogenj nastal v hlevu Jožefa Jankovič št. 20, kateremu je zgorela tudi krava. Da se ogenj ni širil dalje, je pripomoglo mirno vreme, najbolj pa to, da ste sosedni hiši kriti z opeko. Prav dobro je služila tudi mala ročna brzgalna, s katero se je zabranilo, da se ni vnela velika skladovalnica drv, ker, ko bi se bila ta vžgala, bi bil ogenj šel naprej in bi bila v nevarnosti cela vas. Pogorelci so zavarovani za nizke svote, škoda pa je velika, zato se priporočajo usmi-ljenim srcem.

(Mrtvega) so našli 48 let starega, oženjenega kočarja Franceta Hočevarja iz Breškevasi v hlevu posestnika Ivana Receljna v Št. Jerneju. Moža, ki je že več časa bolehal, za-dela je najbrže kap.

(Poizkušen samomor.) Dne 9. t. m. vrgel se je v bli-žini postaje na Grosupljem neznan mož na železnični tir pred prihajajoči osebni vlak. Strojevodja ustavil je vlak še pravočasno, nakar so samomorilca morali s silo spraviti s tira.

(Razpis.) Do najpozneje 1. julija 1908 odda se vožnja poštnih zavrtkov, ki se vzdržuje petkrat na dan med c. kr. poštnim uradom in kolodvorom v Rudolfovem, proti letnemu pavšalu 2400 K. Vozi se izključno le z eraričnimi vozi za zavitke. O vzdrževanju omenjene vožnje se sklene pogodba. Podjetnik mora položiti prej kavcijo 600 K. Kolekovane prošnje sprejema c. kr. poštno in telegrafsko ravnateljstvo v Trstu do najpozneje 30. aprila t. l.

(Obrtniki, ki imajo stare stroje in orodje) prosi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, da ji blagovolijo naznaniti če bi hoteli za tehniški muzej za industrijo in obrt, ki se namerava povodom praznovanja 60 letnega vladanja Nj. veličanstva cesarja na Dunaju ustanoviti in ki naj na vzgledih kaže napredek avstrijske tehnike, stare ne več rabljene stroje in staro orodje shraniti in svoj čas, ko se nameravani muzej ustanovi, brezplačno odstopiti omenjenemu muzeju. Zbornica prosi, da se ji za sedaj za navedeno svrhu sposobni material, ki bi se dal na razpolago, le naznani, da bo svoj čas poslala seznam naznanjenih ji predmetov predstojništvu muzeja, ki bo izbralo porabne predmete.

(Naše vžigalice!) Naša ljudska organizacija ima svoje vžigalice. Založila jih je „Slovenska krščansko-socialna zveza“, ki bo čisti dobiček dala obmejnim Slovincem. Posebno važno je pri teh vžigalicah, da ves čisti dobiček gre za naš skupni namen, ne pa v žep kakega založnika. Vsakogar izmed nas je zato častna dolžnost, da rabi odslej le te naše vžigalice, ki se dobivajo povsod v dosedaj med nami običajnih oblikah. Ob enem naj bodo te vži-galice tudi vidno znamenje vseh naših somišljenikov! Spoznali jih boste po napisu „V korist obmejnim Slovincem“ in po dveh v bratsko pomoč segajočih rokah, ki oklepajo slovensko trobojnico. Slovenski možje in fantje, slovenske žene in dekleta, skrbite, da prodó te naše vžigalice v zadnjo gorsko kočico, osvojite jim srca vseh, vznemete ž njimi ogenj bratskega domoljubja. Zahtevajte naše vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“ v vseh prodajalnicah, v vseh tobakarnah, v vseh gostilnah! Naj ne bo našega somiš-ljenika, naše somišljenice, ki bi tega ne storila! Vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“ se naročajo z naslovom „Vodstvo slovenske krščansko-socialne zveze v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 24“. Po redu, kakor bodo dohajala naročila, v istem redu se bodo tudi razpošiljali naročeni zaboji. Še enkrat prosimo vse na-ročnike, vse čitatelje, da izvrše poziv: Naše vžigalice, to vidno naše skupno znamenje, v vsako slovensko hišo, v vsako našo rodbino!

(Somišljeniki! Somišljenice!) Zahtevajte v vseh prodajal-nicah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: „V korist obmejnim Slovincem! Kupujte te naše vžigalice!

* * *

(Zakoni o javnih knjigah.) Knjigo s tem naslovom je uredil dr. E. Volčič, deželnosodni svetnik v Novem mestu in društvo „Pravnik“ jo je izdalo ter tako vstreglo živi po-trebi Slovincem. Tu se nahajajo vsi predpisi o zemljiški knjigi, tudi vzorci prošenj za razne knjižne vpise (intabulacije), in pa njih kolkovanje, dalje predpisi o železniških in rudniških knjigah, o zasilnih potih, o konverziji (premenitvi) intabuliranih terjatev in dotičnih olajšavah, o zastavnih listih, o radiciranih obrtih, cer-kvenih posestvih, o melioraciji (zboljšavi) zemlje, o delitvi dedine pri srednjih kmetijah, o razdelbi skupnih zemljišč in o zložbi (komasaciji) zemljišč, o zaokroženju gozdnih mej. Vsem pred-pisom so dodana pojasnila iz sodeb najvišjega sodišča ter stvarna kazala po abecednem redu, tako, da tudi priprost človek lahko v knjigi hitro najde željenega pouka. Knjiga ima skupno 618 strani in stane popolno v platno vezana samo 6 K; dobiva pa se z drugimi pravnimi knjigami tudi v knjigarnah J. Krajec nasl. in Urb. Horvat v Novem mestu, kar je razvideti še iz posebnega inserata v tem listu.

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.

— (Si ve plemenske bike,) kupljene na račun držayne podpore, bo c. kr. kmetijska družba oddajala v drugi polovici mesca aprila. Opozarjamo zaradi tega naše živinorejce, ki želijo dobiti take bike, da se nemudoma zglašijo pri kmetijski družbi. V prošnji je naznaniti, da je prosilec pripravljen sprejeti bika pravočasno na določeni postaji in sicer tistega bika, ki ga določi odbor. Dalje je navesti, da plača ob sprejemu bika polovico nakupne cene in slednjič, da se zaveže imeti bika dve leti za pleme.

— (Lepo travo dobiš na vrtu,) če poseješ travo „an-gleško ljulko“. Ta trava dela kratko in gosto, lepo zeleno rušo. Priporoča se pa, da v tem slučaju primešaš tudi nekoliko šopulje in pasjega repa, da ostane ruša bolj trpežna. V suhih legah se lahko primeša tudi nekoliko bele detelje, ki je pritlična in ki se vedno nahaja po nizkih tratih, kjer se hodi.

— (Strune na vrtu) delajo veliko škodo raznim sadežem, zlasti solati pa tudi zeljnatim rastlinam in drugi presnini. Pri-poroča se v tem slučaju vtikati v zemljo krompirjevo gomolje, ki je strunam posebno priljubljeno. Dotična mesta je zaznamovati, da se navedeno gomolje pregleda in strune uničijo. Tudi apno in kalijeva gnojila so zoperna temu škodljivcu, zato se tudi s takim gnojenjem po nekoč preganjajo strune.

— (Proti predenici na detelji) se priporočajo razne stvari. Pred vsem treba paznih oči, da se zatre ta zajedalka takoj, ko se pokaže. Na mladi lucerni kaže napadena mesta pre-kopati in na novo obsejati. Prej pa je seveda uničiti predenico. Napadena mesta je pokositi in potrositi s kajnitom ali pa politi z mešano raztopino zelene galice. Na 100 l vode je raztopiti 30 kg zelene galice ali železnega vitrijola.

— (Molža pred krmljenjem.) Kadar molžeš, ne pokladaj živini krme. Pri nas se rado poklada živini med molžo, da se krave bolj motijo. To pa ni prav. Krmljenje in molža skupaj zmeraj vznemirjata krave in to je slabo za molžo. Najlepši mir je za molžo pred krmljenjem in v tem času se dajo krave tudi najraje pomlestiti. Če ti ne kaže mlestiti pred pokladanjem, molži po krmljenju.

Razne stvari.

* (Železnica Metlika-Karlovac.) Dne 30. m. m. je imela trgovska in obrtna zbornica v Zagrebu sejo, v kateri je med drugim poročal tajnik Milan Kresić o železniški progi Karlovac-Metlika in rekel, da je zbornica predložila trgovskemu ministrstvu utemeljeno predstavko, v kateri zahteva izvršitev te železnice kot proge prvega razreda, ker se bo tudi nadaljevanje te železnice na avstrijskem ozemlju zidalo kot proga prvega razreda. Ker pa iz službenih vesti o političnem obhodu izhaja, da se ima proga Karlovac-Metlika graditi kot lokalna, sklenila je zbornica soglasno, opozoriti deželno vlado, da posreduje pri skupni vladi v gornjem smislu, ki edino odgovarja koristim dežele.

* (Papežev jubilejni križec za vse katoličane.) Ob priliki papeževega jubileja si bodo vsi katoličani po vsem svetu lahko nabavili posebni jubilejni križec. Križec bo umetno izdelan, modeluje ga profesor Marschall na Dunaju. Križec bo izdelan na sedem načinov. Nad njim bo zelo fino stilizirana tiara s ključi, v sredi križca pa papežev medaljon v visokem reliefu. Levo od tega je napis: „Sacerdotale Jubilaeum“ in desno „Pius X. Pont. Max.“. Na nasprotni strani je po facsimilu papeževega rokopisa blagoslovni rek: „Deus omnipotens — Vos — Omni benedictione“. Odspod „Die 11. Oct. An. 1907“ in podpis sv. Očeta v originalu.

(Raznotero.) Vlomilec v dunajski arzenal bivši častnik Ludvik Goldschmidt bil je po vojaškem sodišču obsojen na triletno težko ječo. — V Madridu na Španskem sta v divjem zakonu živeča čevljar Molina in njegova žena Franciška, od svojih 26 otrok umorila takoj po porodu 24 in njihov trupla zagrebla v svojem stanovanju. — V Zemunu se je obesil v cerkvi obrtnik Peter Krunba iz Novega sada. — V Filadelfiji v Ameriki, kjer je nad 40 000 brezposelnih delavcev, nastal je krvav boj med Italijani in zamorci, ko so isti iskali dela pri stavbeni pisarni opere. Italijani zaklali so veliko zamorcev, Italijanov pa je 12 nevarno ranjenih. — V Palermi na Italijanskem imel je neki gospod boljših slojev svojo ženo že devet let zaprto v neki čumnati. Policija jo je našla vso umazano, brez obleke v lastnem blatu čepečo na tleh. Ubožici se je že davno zbledlo. — Na južnoruskih železnicah zastruplja neka roparska četa popotnike, da jih oropa. Zastrupljenih je vže 15 popotnikov. — Po ameriških rudokopih so odpustili nad 250.000 delavcev. Beda se množi od dne do dne. — Osem Srbov zaprli so v Banjaluki radi veleizdaje, mej njimi pravoslavnega popa Prokopića in sotrudnika belgrajske brzojavne posredovalnice Jankovića. — V Centerville Colo v Ameriki šel je rojak Nikolaj Bajuk podirati skalovje, pri tem mu je priletel na nogo kamen ter mu jo zdrobil. — Blazna gostilničarka Barta v Časlavi na Češkem vrgla je svoje tri otroke v starosti od enega do deset let v neko mlako, potem tudi sama skočila za otroki. Vsi so utonili.

Smešnice.

(Časovna gizdavost.) Glej, glej to-le gospodično, kako lepo svilnato krilo ima in ga še pri tem dežju in blatu niti ne prizdigne. — Veš, prijatelj, tega pa gotovo ne sme storiti, ker bi se sicer znalo videti njeno raztrgano vsakdanje krilo.

(Uganka.) Kako se ujemajo gnoj, slamniki in solnčnik? — Ako pelje oče gnoj na njivo — zraven njega pa stopa hčerka s slamniki in solnčnikom.

(Izgovor.) Oče pošlje sinčka s pismom k stricu v mesto. Ko se sinko pozno vrne, vpraša oče: „Francelj, kje si bil tako dolgo?“ — Francelj: „Vedite oče, iskal sem in iskal strica po ulicah in hišah, toda vse zaman; in ko ga vendar le enkrat najdem, pa strica ni bilo doma.“

(V naglici.) Nekje na Tirolskem oglasila se je štoklja vže enajstič pri nekem kmetiču. Od veselja sklence kmetič, da ponese otročiča sam h krstu. Ves prepoten pride v župnišče. Gospod župnik si ogleda otroka in začuden meni, da tako velikega otroka še nikoli ni krstil, in da je kmetič predolgo čakal

na krst. Kmetič si sam tudi ogleda bolj natanko otroka in nakrat zavpije: „O jemine, v naglici pograbil sem res otroka, ki je že leto star!“

(V šoli.) Učitelj (pri pouku v slovnici): „Sedaj sestavljali bomo stavke z zaimki: jaz, ti itd. Ako n. pr. oče pravi: „Jaz grem“, kaj mu reče mati nato? — Učenec: „Ti ostaneš doma!“

(Slabo plačan trud.) Pretečen teden navadil sem svojega najmlajšega do deset šteti, in včeraj, ko se vrnem z njim iz gostilne, pove moji stari, koliko litrov sem ga vdušil.

(Važen vzrok.) Sodnik: „Kaj je bilo povod, da ste gospoda urednika pretepli?“ — Zatoženec: „Ko sem zadnjič sto kron ukradel, naznanil je v svojem časopisu, da sem jih sto in petdeset. Imel sem vsled tega s svojo ženo največje sikanosti!“

(Posledice kazni.) „Mati, učiteljica je danes nekega učenca pretepla, ker je v šoli šepetal.“ — „Prav je storila.“ — „Pomagalo pa vendar ni nič, kajti učenec je potem desetkrat bolj upil kakor preje pri šepetanju.“

(Hvaležnost.) Zatoženec zagovorniku: „Gospod doktor, hvala vam lepa za oprostitev — plačati vam ne morem — dovolite, da vam prinesem gnjat ukradenega prešiča.“

(Grozno.) „Povej mi vendar, zakaj se tvoja soproga že par dni tako grdo drži?“ — „O ta se neznano ježi . . . kajti ona ve veliko novosti — pa je popolnoma hripava!“

(Pevec.) „Mati, danes smo imeli skušnjo v petju.“ — „No, kako si pel?“ — „Učitelj je rekel, da pojem ko ptič.“ — „No, to me veseli; ali ti je pa tudi povedal, kakor kateri ptič?“ — „Da, kakor krokar.“

(Vendar nekaj.) „Fric, kedo ima pri vas ključ od vrat?“ — „Mati.“ — „In ključ od denarja?“ — „Tudi mati.“ — „Kaj ima pa oče?“ — „Ključ od ure.“

Loterijske številke.

GRADEC, 4. aprila	41	9	88	70	89
TRST, 11. aprila	58	6	51	76	85

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

G. trgovec Pegan 2 mernika fižola. Gospa Pavla Hočevar 5 mernikov krompirja, 2 mernika ajde. Vlč. g. Ant. Zore, župnik 5 K. Vlč. g. Ig. Šalehar, župnik 10 K. Dobrotniki iz Novega mesta in Kandije za mesec 41 K 50 h.

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu, Kranjsko

je uredil ter dobivajo se pri J. Krajec nasl. in Urb. Horvatu v Novem mestu: 1. Civilnopravni zakoni (IV. zvezek Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvatskim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga 8 K. — 2. Odvetniška tarifa; določila o rabi hrvatskega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom. (20 tabel.) 1906. Broširano 1 K 80 h. — 3. Zakoni o javnih knjigah, zemljiških itd. (V. zvezek Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvatskem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga 5 K 60 h, popolno v platno vezana 6 K. — 4. Vzgleđi predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo; dotična kolkovna in vpisnina. Broširano 1 K. — 5. Kolkovna in vpisnina pri zemljiški knjigi. Tabela na močnem papirju, stenski obesek 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:

Zvezek I. Zakon o dovoljevanju poti za silo, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano 40 h. — Zvezek II. in III. Predpisi o železniških in rudniških knjigah. 1908. Cena mehko vezani knjižici 80 h. — Zvezek IV. in V. Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjižica 80 h. — Zvezek VI.—X. Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč. 1908. Mehko vezano 2 K. — Pripravlja se: Zvezek X. in XII. Predpisi o poljski okvari. 1908. Mehko vezano 80 h. — Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunajo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 h poštnine v gotovini ali poštnih znamkah.

Štiri mlade pse

kratkodlake prepeličarje, izborne nemške pasme, prodaja 20 K Grom — Rudolfovo. (80)

Lepa, sladka krma

okolu 200 centov je na prodaj pri Ivanu Selak v Dobrovi, pošta Škocijan (Dolenjsko). (77)

Dobro ohranjena garnitura

je radi selitve na prodaj v križatijskem poslopju v Novomestu, Križatijske ulice.

Dražbeni oklic.

E 3/8
8

Po zahtevanju Janeza Klemenčiča, zastopane po dr. Slancu, bo dne
21. malega travna 1908 dopolne ob 10. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6 dražba zavezančevega zemljišča vl. št. 37 k. o. Težkavoda. Zemljišče obstoja iz hiše (sredi vasi Gor. Težkavoda 3 a 96 m², s slamo krita) in zemljiških parcel 9 njiv (poščena, precej rodovitna zemlja) 9 pašnikov (kameniti) 3 gozdi (deloma posekani) 1 travnik (se rabi le za pašo živine).

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 4399 K 18 h.

Najmanjši ponudek znaša 2932 K 79 h; pod tem zneskom se ne prodaje. Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravičnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbo.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,
dne 10. februarja 1908.

(75)

Dražbeni oklic.

E 10/8
13

Po zahtevanju hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico, reg. zadruga z neomejeno zavezo, zastopane po dr. Vladimiru Žitku, bo dne

21. malega travna 1908 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 171, 292, 419 in 449 kat. občine Podluben, obstoječih iz hiše št. 7 v Malem Podluben, zraven spadajočim kozolcem in pōdom ter svinjakom, vrta, travnikov, njiv in gozda s pritliklino vred, ki sestoji iz enega para vožne živine s potrebno opravo, ene krave, ene telice, enega voza, 3 svinj, ene brane, 3 koz, ene šajterge, enega pluga, 2 gnojnih vil, 2 senenih vil, 4 motik, 1 sekire, 1 žage, 2 vrvi in drugega hišnega orodja.

Nepremičninam in pritliklinam, katere je prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer: a) zemljišče vl. št. 171 kat. obč. Podluben 80 K; b) vl. št. 292 iste kat. občine 2160 K; c) vl. št. 419 200 K; d) vl. št. 449 400 K; e) pritliklinam na 283 K 20 h.

Najmanjši ponudek znaša ad a): 53 K; ad b) in e): 1628 K, ad c): 133 K, ad d): 267 K; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravičnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbo.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,
dne 29. februarja 1908.

(76)

Izvrstno drožno žganje in tropovec

v manjših in večjih množinah se dobiva na graščini Struga, pošta Št. Peter na Dolenjskem. Cena po dogovoru. (67-3-2)

Posestvo na prodaj

z vsem gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in hosto, vse skupaj in v lepi ravnini, se prodaja iz proste roke na Dobravi št. 22, pošta Škocijan, Dolenjsko. — Cena se izve ravno tam, in prodaja se tudi več stotov dobre mrve. (72-3-2)

Dobro izurjen žagar

želi službo dobiti. Naslov pove upravništvo „Dol. Novic“ proti znamki 10 vinarjev. (78)

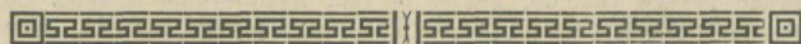
PRODAJA VOZOV.

Usojamo si slav. občinstvu in našim cenjenim odjemalcem, ki so nas obiskovali na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani, javiti, da izdelujemo različne vozove, največ koleselne in lahke vozove, jako krasno in trpežno, ter jih sedaj prodajamo

v Ljubljani, na Poljanski cesti št. 73

nasproti živinskemu semnju vsak konjski semenj.

Kedor hoče imeti torej zanesljivo in trpežno blago, naj se obrne na Ivan Zajca, kolar Vir p. Domžale pri Ljubljani, ali pa na Janez Avmana kovač, ravnotam ali pa na Franca Pirnata, kolarja v Sred. Jaršah 23, pošta in železniška postaja Domžale. (50-3-2)

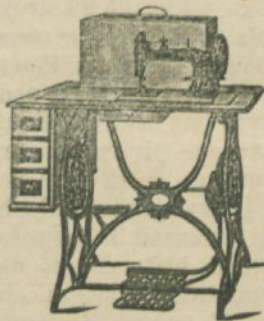

Zemljišče za stavbo

ali pa tudi že popolno posestvo s hišo, pripravno za trgovino, se želi kupiti na prostoru tik bodoče nove železnice Novomesto-Belokrajina. — Pismene ponudbe s priloženo znamko 10 vinarjev na upravništvo „Dol. Novic“. (82-6-1)

Lepa pisalna miza

popolnoma nova, je ceno na prodaj. Ista ima ob vsaki strani po tri predale in eden nastavek z dvema predalčkoma. — Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic“. (81-2-1)

Josip Ogoreutz v Rudolfovem

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega oblačilnega blaga po najnižjih cenah, kakor tudi

šivalne stroje najboljše vrste, vsakovrstnih sistemov po zmernih cenah proti ugodnim plačilnim pogojem in garanciji.

Parna opekarna

v Žabji vasi pri Novem mestu

ima v zalogi od 15. majnika 1908 naprej v poljubni množini strešnik, navadni, zarežani in prešani, kakor tudi izvrstno stavbeno opeko.

Naročila sprejema:

Josip Ogoreutz, Novo mesto.

Računski zaključek

okrajne bolnišne blagajne v Rudolfovom za čas od 1. prosinca do 31. decembra 1907.

Dohodki		Vplačani		Koncem leta še ne vplačani		Skupaj		Izdatki		Izplačani		Koncem leta še ne izplačani		Skupaj	
		K	h	K	h	K	h			K	h	K	h	K	h
1	Tekoči prispevki članov	19815	56	5658	67	25474	23	1	Bolnišćine in porodnišćina	10687	58	462	90	11150	48
2	Tekoči prispevki delodajalcev	9907	71	2829	34	12737	05	2	Zdravniki in bolniška kontrola	6091	35	1800	25	7891	60
3	Drugi dohodki:							3	Zdravila in zdravilski pripomočki	2177	23	2054	15	4231	38
	a) pristopnine	87	99	—	—	87	99	4	Oskrbni stroški bolnicam in prevozi	3357	62	1543	20	4900	82
	b) globe	311	—	—	—	311	—	5	Pogrebšćine	768	—	48	—	816	—
	c) razni dohodki	873	19	331	08	1204	27	6	Donesek k zavezi okr. boln. blagajn	70	80	—	—	70	80
4	Obresti	1110	95	20	75	1131	70	7	Upravní stroški	2852	65	133	53	2986	18
5	Rezervni zaklad koncem prejš. leta	—	—	—	—	28370	47	8	Drugi a) odpisani prispevki	—	—	—	—	102	18
6	Imovina pri tujih boln. blagajnah	—	—	183	91	183	91	9	izdatki b) razni izdatki	1035	40	—	—	1035	40
								10	Sedanji rezer. zaklad (koncem rač. leta)	—	—	—	—	36131	87
									Na račun tujih boln. blagajn	131	40	52	51	183	91
Skupaj		32106	40	9023	75	69500	62	Skupaj		27172	03	6094	54	69500	62

Izkaz imetja z 31. decembrom 1907.

Aktiva		K	h	Pasiva		K	h
1	Gotovina dne 31. decembra 1907	1488	87	1	Neplaćane tirjatve	a) blagajnićnić članov	510 90
2	Hranilne vloge z a) v poštñi hranilnici	2385	02			b) zdravnikov	1800 25
	tekoćimi obrestmi b) v mestni hranilnici v Rudolfovom	29235	67			c) lekarn	2054 15
3	Zastanek blagajnih prispevkov po odpisanih, neiztirljivih)	8539	13			d) bolnic	1543 20
4	Razne tirjatve	577	72			e) razne	133 53
Skupaj		42226	41	6	Sedanji rezervni zaklad		36131 87
				7	Na račun tujih okr. boln. blagajn		52 51
				Skupaj		42226	41

Sprejeto pri občnem zboru delegatov dne 12. aprila 1908.

Za upravni odbor:
naćelnik: Simon pl. Sladović l. r.

Pregledal in v redu našel za nadziralni odbor:
prvomestnik: Konrad Seifert l. r.

Blagovolite

podpirati z naroćbo domaćo
obrt!

Podpisani se slavnemu občinstvu, prećast. duhovšćini in slav. šolskim vodstvom najvljudneje priporoća za prijazna naroćila za stavbene in pohišćvene mizarske izdelke, šolske klopi in table najpopolnejše in nedosegljive lastnega izuma. Za najfinejšo izvršitev zamorem jamćiti, ker imam na razpolago najmodernejše vrejeno delavnico, opremljeno z raznovrstnimi stroji. Za sušenje lesa imam umetno „sušilnico“ z toploto do 70° Reamurjevih, v kateri se les do skrajnosti posuši. Vsa dela so solidno in po skrajno nizkih cenah izvršena.

Z odličnim spoštovanjem

Novo mesto-poleg Ženske bolnice.

Matko Malović, mizar.

Ućenca

sprejme takoj lg. Zalokar, stavbeni, galanterijski in ornamentni klepar, uvoditelj vodovoda, strelavoda itd. v Brežicah ob Savi. (73-3-2)

Velikonoćno naznanilo.

P. n. gospodom uradnikom, duhovnikom, mešćanom in slavnemu občinstvu sploh vljudno naznanjam, da sem otvoril v Kandiji pri Novem mestu v hiši g. Srebotnjaka novo opremljeno

krojašćko obrt

kjer bodem izdeloval vsakovrstne obleke za gospode po naj-novejšem kroji solidno, lićno in po cení ter se priporoćam v mnogobrojna naroćila.

Z odličnim spoštovanjem Ivan Pleterski, krojać.

Ravno tam sprejema v pranje in v svetlo likanje vsakovrstno perilo ter se priporoćuje v cenjena naroćila

(58-3-2)

Terezija Pleterski.

Sprejmeta se dva ućenca

ki imata veselje do sedlarske obrti, pri Antonu Valentinćić, sedlarski mojster v Novem mestu. — Ravnotam je lepa koćija na prodaj za enega ali dva konja vprežena. (61-3-2)

Gostilna v Kandiji št. 26

pri Novem mestu se da v najem s prvim majem. Pogoji se izvedo ustmeno ravno tam. (65-0-2)

Priporoćam svojo veliko zalogo ćez 4000 hl kupljenega

= vina =

samo lastni pridelek vinogradnićske drušćvene kleti Buje-Istra. Vino je belo, beli mušćkatelec, rdeće (ala cvićeek) in ćrno. Vse garantirano pristno po jako ugodnih cenah, tako da je izkljućena vsaka konkurenca.

(30-6-3)

Jos. Jakaz — Rudolfovo.

Popolna prodaja, ne razprodaja!

Radi oddaje trgovine bodem prodajal

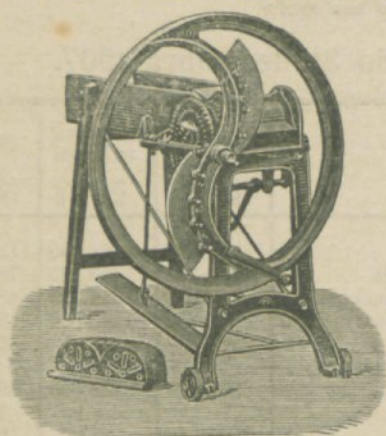
(57-3-2)

do Velike noći

vse oblaćilno (manufakturno) blago po tvornićkih cenah. — Ravno tako bodem železnino, poljski mavec, portland- in roman cement, razna semena, špecerijo in vse drugo blago po moćžno znižanih cenah prodajal.

Kupoval bodem še nadalje vse deželne pridelke, posebno jajca in maslo, ter po najvišjih cenah plaćeval.

Jakob Petrović, „pri Škofu“ — Trebnje, poleg cerkve.

(2-10-8)

Tovarna strojev in železolivarna K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejálnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštne prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta štev. 31.

Ženske lase

danju las in prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnami, HAARPETROL za rast pomladka, NUSIOL iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani BRIVSKI SALON na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto in dobro postrežbo, želeč mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam

Ivan Svetec,

(5-24-11)

brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Posestvo, gostilna in opalda

je na prodaj tik parne opekarne na prometni dolenski cesti pet minut od Novega mesta. (60-3-2)

Več se izve pri J. Kobetu v Žabji vasi št. 38.

Hiša v Brusnicah

z vso trgovsko pripravo in prostori, kuhinjo, dvema sobama in shrambo, je iz proste roke

na prodaj.

Hiša leži poleg farne cerkve. — Natančneje se izve pri Andrej Hudaklinu ravno tam. (50-3-3)

(4-8-8)

Singerjevi šivalni stroji

ne samo za vse mogoče industrijske potrebe, ampak tudi za vsa domača dela te vrste dobijo se samo pri nas

Pazi naj se, da se kupuje stroje v naših prodajalnah,

katere se vse lahko spozna po zraven stoječem znaku.

Singer Ro. akcijsko društvo za šivalne stroje

v Rudolfovem, Glavni trg.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanji novejši sistemi rodbinskih strojev daleč presegajo po konstrukciji, delazmožnosti in trpežnosti.

Steckenpferd-lilijsko-mlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečin n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic najuspešnejše vseh medicinalnih mil proti pégam kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 v komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. (1-8-8)

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarne zadruge v Vodnjanu. Cene za vagone po dogovoru. Tropinovec in droženka (istr. konjak) I^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadruge: (6-12-9)

Ivan Pujman, poslovodja, Dignano, Istra.

Na prodaj je

Ilepo posestvo na Dolenjskem

obstoječe iz na novo zidane hiše, kleti, štale in hleva — vse zraven dobrega potoka, kjer se lahko malen napravi — treh dobrih njiv, travnika, leščine, zemljišča, pripravnega za vinograd napraviti. Celo posestvo je skupaj. Postavljen kup je 2400 kron.

Natančno se poizvže pri Janezu Kralj v Gorenjih Raduljah št. 19 pri Bučki, pošta Bučka, Dolenjsko. (46-3-3)

Potrebujem tri žagarje

ki umejo dobro rezati na dvojne gatre s štirimi plehi tavolet ali pa testone. Plača dobra. Oglasiti se je pri J. Šutej-u v Jelen-dolu pri Zagrebu. (44-3-3)

O sv. Jurji, t. j. 24. aprila t. l. vršila se bo v Toplicah prostovoljna dražba

(64-2-2)

Reinigerjeve gostilne

z lepim vrtom, kegljiščem, ledenico, z vso pripravo in zemljišča vl. št. 74, 79, 184, 187, 188 k. o. Toplice po pogojih, ki so v notarski pisarni v Rudolfovem na ogled.